

G E W O O N A N D E R S

UITGAVE VAN DE LANDELIJKE VERENIGING CENTRAAL WONEN

INHOUD:

COLOFON.....2

CW NIJMEGEN.....2
op voormalig Militair terrein

LVCW.....3
verslag bij CW LIMOS in Nijmegen.

EDWARD VAN DER DRIFT.....5
Veteraan.....5

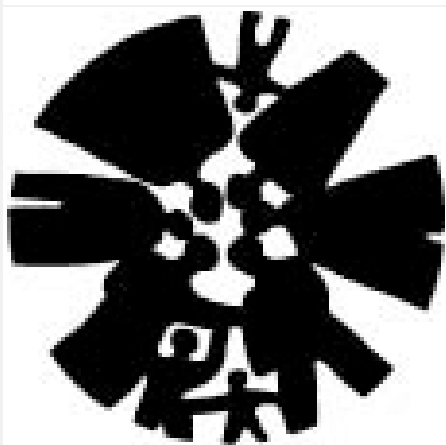
DE KERSENTUIN.....7
wonen in een ecowijk in Leidsche Rijn.....7

AANSPRAKELIJKHEID VAN DE BESTUURDER.....8

DE VERANDERING EN CPO.....9

BEWONERS BOUWEN: SNELLER EN GOEDKOPER.....9

INFORMATIE PAGINA'S.....10

Lente 2006
Jaargang 27, Nr 96
Losse Nummers 2,25

COLOFON

“Gewoon Anders” is het blad van de Landelijke Vereniging van Centraal Wonen (LVCW)

Verenigingsbureau

Korte Elisabethstraat 13
3511JG UTRECHT
tel.: 030-2612585
internet : www.lvcw.nl
mail: info@lvcw.nl

Abonnementen

8,-- per jaar

leden 7,-- per jaar

Aangesloten groepen krijgen per 6 huishoudens 1 exemplaar van ieder nummer ter verspreiding onder hun leden

Opzegging vóór 1 oktober.

Losse nummers
voor leden 2,-- incl. porto,
voor niet-leden 2,25 excl. porto

Redactieadres

Annemarie Kooij
Zeelandstraat 26
2408 GJ Alpen a/d Rijn

Redactie

Annemarie Kooij (CW Alphen a/d Rijn)
Flip Krabbendam (CW Delft)
Heleen Toet (CW Heemskerk)

Layout

Elouise van Gestel

Omslag: De Kersentuin

Auteursrechten

Overname van artikelen en illustraties is niet toegestaan zonder toestemming van de redactie

Is er interessant nieuws uit uw project, schrijf ons dan. Jullie project jubileert? Meld dat dan tijdig aan de redactie, dan komen we langs voor een artikel in GEWOON ANDERS

Druk:

Pasklaar, Sittard
ISSN: 0166-4336

Nieuw Centraal Wonen op voormalig Militair terrein Nijmegen

Het is altijd een goed plan om de landelijke vergaderingen te bezoeken van onze vereniging centraal wonen omdat het zo verrassend is te zien hoe anderen hun woonomgeving kiezen en vorm geven.

De laatste vergadering was in Nijmegen, een stad waar een enorm groot militair terrein geheel is opgenomen in een stadsvernieuwingsplan. In een gedeelte van een gedeelte van het gebied staan appartementen (Parkhof oost) waarvan weer een gedeelte een Centraal wonen project is. We treffen een prachtige nieuwe gemeenschappelijke ruimte en een groot scala aan appartementen aan. Het kazernesgebied heet de Limos en is omgebouwd tot een parklandgoed. We citeren hier de Website van de gemeente Nijmegen: “LIMOS, Monumentaal wonen op een voormalig kazerneterrein, dat kan op de Limos in Nijmegen. Wonen, werken en recreëren in een groen park. Het kazerneterrein van veertien hectare wordt van rand tot rand heringericht als een stadslandgoed met daarin verschillende gebouwencomplexen: monumentale gebouwen worden afgewisseld met eigentijdse nieuwbouw. De Krayenhoff- en Generaal Snijderskazerne met hun unieke gevels blijven intact, evenals het monumentale hekwerk en de wachterhuisjes.”

In het gebied is ook een politiebureau gevestigd, tegenover de kazerne dat een verzameling van ruimten voor cultureel of bedrijfs gebruik, woonwerkpanden, kunstenaarsateliers, muziek oefenruimten en een grand café is geworden. De bezoekers van de landelijke vergadering hebben dat tijdens een rondleiding met eigen ogen mogen aanschouwen. Het is een indrukwekkende wijk geworden en heel idealistisch. Ondanks de felle kou die dag waren we vol bewondering.

Ook de gemeente Nijmegen is er trots op. Ze verspreidt een nieuwsbrief waarin alle vorderingen worden gerapporteerd en ook het overleg met de bewoners wordt gestimuleerd.

In nieuwsbrief nr. 13 treffen we een interview aan met Ronald Akkermans, contactpersoon Centraal Wonen, dat we met genoeg ook in Gewoon Anders plaatsen.

AK

Centraal Wonen Mozaïek, de Limos, Nijmegen

LVCW te gast in jongste CW in de oudste stad van Nederland

Op 19 november 2005 was de landelijke vereniging centraal wonen te gast in Nijmegen, de oudste stad van Nederland en in het jongste CW project van Nederland.

's Ochtends werd de gebruikelijke algemene ledenvergadering gehouden. Aan het eind van de vergadering tijdens de lunch waren 25 centraal wonenden uit geheel Nederland aanwezig. Belangrijkste gesprekspunt op de vergadering was, dat de landelijke vereniging meer kosten maakt dan er inkomsten zijn, wat zo niet door kan gaan. Een ander gespreksthema was de lage opkomst op de vorige bijeenkomst.

Thema

Na de lunch werd een themamiddag gehouden. Hierbij waren 35 mensen uit vele projecten en uit alle hoeken van Nederland aanwezig. Het Thema was: Wat is het doel, als je eenmaal centraal woont. Als het doel is gemeenschap te vormen, hoe doe je dat dan of beter hoe gebeurt dat dan? Hoe ga je om met de spanning tussen individu en gemeenschap. Wim Hamersma onderscheidde in navolging van Ad Stermerding drie fasen in het proces van gemeenschapsvorming. In de eerste fase is het thema: Wie heeft de leiding en zegt, wat er moet gebeuren. Als hierover overeenstemming is bereikt komt de tweede fase met als thema: Wat zal onze inzet zijn? Wat wordt er aan commitment van mij gevraagd? Wat zijn onze activiteiten? Als hierover overeenstemming is bereikt komt de derde fase met als thema: Hoe open zullen we zijn naar elkaar? Kun je hier je persoonlijke dingen kwijt of zullen we het meer zakelijk houden? Wim schetste als ideale gemeenschap, dat ieder lid zichzelf kan zijn en dat er betrokkenheid op elkaar is, die ieder kracht en enthousiasme geeft.

Drie fasen

Hanneke van Bakelen maakte de drie fasen waar Wim over sprak beleefbaar in een muzikale oefening. In de eerste fase was Hanneke de dirigent en klapte ieder op de

maat van de dirigent steeds sneller. In de tweede, de democratische fase van gemeenschapsvorming was Hanneke de coach, de inspirator en klapte ieder zoals hij of zij wilde. En in de derde fase tenslotte was Hanneke de begeleider. Het begon vanuit stilte en ieder bracht met stem in wat hij of zij vond, dat op dat moment moest klinken.

Na het muzikale intermezzo werd het thema beleefbaar gemaakt in een kunstzinnige oefening. Een groepje werkte met klei. In dit groepje schiep ieder in klei zijn of haar ideale woonplek en paste deze vervolgens aan op die van anderen. Drie andere groepen gingen aan de slag met verf. Elk groepje schilderde op een gezamenlijk vel een gemeenschappelijke tuin. In het groepje waaraan ik deelnam was aanvankelijk weerstand tegen de oefening. In de nabespreking vertelde ieder, wat hij of zij aan de oefening had beleefd en hoe hij of zij zichzelf had kunnen zijn en toch samen, hoe voor hem de spanning tussen individu en gemeenschap was. In mijn groepje ervaaarde ik, dat mensen wat ze al schilderend hadden beleefd herkenden, hoe ze in hun project met anderen omgaan. De oefening ging als een spiegel werken. Vervolgens werden de ervaringen in de grote groep besproken. De kunstwerken lagen in het midden en ieder zat er in een grote kring omheen.

Geïnteresseerden trotseerden vervolgens de kou en bekeken het project en de overige bebouwing op het voormalig kazerneterrein, waar CW Mozaïek een onderdeel van is. .

Met een grote club van over de vijftig mensen lieten we ons de Indonesische maaltijd die tante Ellie en haar helpers hadden bereid goed smaken.

De dag werd besloten met een feest, waarop nog intens gedanst werd.

Voor vragen over of reacties op dit verslag kun je mailen naar wimhamersma@hotmail.com of bellen naar 024-3560583.

Wim Hamersma

VERSLAG VAN DE ALGEMENE LEDENVERGADERING LVCW

19 november 2005

Een hartelijk ontvangst door CW MOZAIEK Koffie en een heerlijk stukje taart.

We waren in Nijmegen in een nieuw project van centraal wonen, gebouwd te midden van tot woningen verbouwde kazernes. Een excursie waard!

AANWEZIG WAREN: Het Bestuur: Flip Krabbendam, Gerard Koning, Anna Dijkhuis, Peter Bakker, Hanneke Verdonk, Thea Bekkers.

Van de projecten: Karin Holl, Marlies Creemers, Karel Sauer, Annemarie Kooij, Eugenie Wicherink, Almira Melkic, Mira Jongejan, Frits Ubels, Ina Bos, Odo Blufpand, Peter Leeuwenberg, Sylvia Leidelmeyer, Mieke-Nelie van de Heijden, Trudie van den Berg, Frank de Bont, Jeannine Coremans, Heleen Toet, Wim Hamersma en Evelien Veerman.

Om half 12 opent Flip de vergadering, te beginnen met:

MEDEDELINGEN

Flip:

Vanuit het bestuur is een promotiebrief, vergezeld van de GA, gestuurd naar bibliotheken en woningbouwcorporaties e.d. Met het doel meer bekendheid te geven aan lvcw en haar activiteiten. Daarbij tevens de vraag om een abonnement te nemen op GA.

Er is een nieuwe abonnementenregeling bedacht:

Van afgehaakte projecten worden de afzonderlijke leden uitgenodigd om een persoonlijk abonnement te nemen. De projecten, die we van plan waren, hevelen we over naar de Federatie, omdat we afgesproken hebben zaken die algemeen gemeenschappelijk wonen betreffen samen te doen.

Wim Hamersma: Wim is gevraagd door de federatie om mee te werken aan een folder, die naar de politieke partijen zal worden gestuurd. Belangrijk met de gemeenteraadsverkiezingen in het vooruitzicht.

VERSLAG VERGADERING VAN 25-6

Naar aanleiding van dit verslag komen diverse onderwerpen aan de orde, die ik in hoofdstukjes weergeef:

DE OMSLAG: organiseert op 14 december een ontmoetingsdag voor organisaties, die zich bezig houden met alternatieve woon- en leefvormen.

HET BEZOEKEN VAN PROJECTEN: Van uit het bestuur wordt nu gewerkt aan een beter contact met de CW-projecten in het land, door deze projecten te gaan bezoeken.

Anna heeft met succes al "De Hof de Toekomst" in Amersfoort bezocht.

Vanuit dit project werd bijvoorbeeld gezegd dat in de GA meer praktisch bruikbare informatie zou moeten komen. Bijvoorbeeld: wat te doen bij problemen van bewoners, die niet meedoen, niet meebetalen en/of het gemeenschappelijk wonen storen.

Wat minder over nieuwe initiatieven in GA. DISCUSSIEDISCUSSIE

Dit is de discussiegroep op de website, waarbij iedereen zich kan aansluiten.

Wim H. zegt dat consultants en bestuur ook zouden moeten reageren op bepaalde vragen van discussiediscussie. Waar dat relevant is moet dat zeker gebeuren vindt de vergadering.

CONSULENTEN

De consultants komen sinds kort meer in beeld.

Zij werken mee aan een workshop voor Steunpunt Wonen te Rotterdam.

Daar komt hun geëigende deskundigheid tot haar recht.

De vraag wordt gesteld: kan iemand uit Vlaardingen consultant worden?

Ja, zegt Flip hij zou dan om te beginnen kunnen meelopen met een consultant en vervolgens na overleg met het bestuur zijn kwaliteiten gebruiken als consultant.

Anna sluit hierbij aan met de vraag: Hoe kunnen we mensen oproepen hiervoor, zowel bij bestaande als nieuwe projecten? VEELGESTELDE VRAGEN

Wim zou op de website een rubriek willen met deze titel.

Peter verwijst naar de Handreiking van de federatie.

Thea zegt dat de rubriek door Wim voorgesteld toch heel zinnig is, omdat dan tevens weer wordt doorverwezen naar de Handreiking.

Anna vult aan dat niet bekend is of de Handreiking wel goed gebruikt wordt. Twijfels dus over de bruikbaarheid. Het gebruik dient geëvalueerd te worden. (opdracht voor de federatie)

Op de website van LVCW een vraag opnemen over de bruikbaarheid van de Handreiking, zo wordt gesuggereerd. OPKOMST VORIGE VERGADERING

De opkomst was zeer mager, te meer dat het ook aansluitend een bijeenkomst vanuit de federatie betrof.

Er worden mogelijke oorzaken genoemd, n.l. onbekendheid met de federatie, slecht tijdstip, de grote afstand naar Nijkerk, niet de aantrekkelijkheid van de vergadering in een CW project....

PLANNING BETREFFENDE HET AANTAL BIJeenKOMSTEN PER JAAR

Besloten wordt om per jaar drie bijeenkomsten te houden:

Een bijeenkomst met de federatie en twee LVCW vergaderingen, gevolgd door een thema op de middag.

Dit laatste houdt in dat men eventueel ook 's middags kan komen voor het thema, de rondleiding door het project, het warm eten en het feest op de avond.

NIEUWS VAN DE FEDERATIE

Er bestaat een prikbord op de website waar allerlei vraag en aanbod over woningen staan.

Hier wordt veel gebruik van gemaakt.

Het is een succes!

Cursus aan Steunpunt Wonen Rotterdam.

Vanuit de federatie wordt op verzoek van dit steunpunt scholing gegeven. Daar zijn al verschillende workshops gedaan.

Men is van plan om hieraan ook een certificaat te verbinden.

BEGROTING 2006

Er is een tekort op de begroting. De kans bestaat dat LVCW wat inteert.

Belangrijke reden is de jaarlijkse bijdrage aan de federatie van € 4000,-

Verder vraagt het bestuur aandacht voor menskracht bij de telefoonbeantwoording en beantwoording van e-mails.

Daar zou voor € 1000,- per jaar een medewerkster van de federatie gedurende 1 uur per week beschikbaar voor kunnen zijn. Het alternatief is dat vrijwilligers dat doen.

Aan dit laatste wordt ook al gewerkt.

Staan de vergadering melden zich enkele mensen, om in een pool te willen meewerken.

Tenslotte vraagt het bestuur toestemming aan de vergadering om € 650,- uit te geven voor de NAAMSBESCHERMING van LVCW.

Hierover wordt na discussie gestemd, waardoor het

Bestuur het mandaat krijgt om zelf te beslissen.

De begroting wordt goedgekeurd.

KASCOMMISSIE

Deze zal bestaan uit:

Frits Ubels uit Zaandam II en Karel Sauer uit Opaalstraat Nijmegen.

VOLGENDE VERGADERING

Vlaardingen biedt aan dat de volgende alv in Vlaardingen kan zijn.

Nog redelijk op tijd sluit Flip de vergadering, waarbij ondertussen al heerlijke soep en broodjes zijn genuttigd.

Thea

VETERAAN in Lelystad

In elk nummer van Gewoon Anders laten we het verhaal horen van een bij velen al langer bekende Centraal Woner, de zogenaamde veteraan. Deze keer is de schijnwerper gericht op Edward van der Drift, architect, die al sinds 1978 verbonden is aan de LVCW en nog steeds betrokken is bij veel projecten van Centraal Wonen. Voor ons valt hij helemaal binnen de definitie van een veteraan. Om hem te spreken moeten we wel naar Lelystad - voor een westerling is dat halverwege Groningen – dus ver weg...

Lelystad, ooit helemaal nieuw uit de klei getrokken; dat moet voor een bezoeker niet moeilijk zijn om de weg te vinden. De aanwijzingen van Edward waren duidelijk. Maar waren ze ook éénduidig? Een onzeker mens heeft toch weer te weinig aanknopingspunten. Zo ook uw verslaggever. Verdwaald in Lelystad en zonder mobieltje. Gelukkig zijn er winkels met aardige mensen die hun telefoonboek en hun telefoon willen uitlezen en ook zó de weg wel kunnen uitleggen naar de Horstenbuurt. Gewoon, linksaf, rechtdoor en linksaf: Centraal Wonen project en Edward.

Lelystad

Het project in Lelystad ligt er leuk bij, als een klein eigen wijkje van 32 woningen rondom een grote binnentuin. Eén zijde van het wijkje

ligt aan de waterkant. Daar woont ook Edward met zijn gezin. Hij vertelt dat hij hier via een landelijke vergadering van Centraal Wonen en de daaraan gekoppelde feestavond zijn vrouw Ange heeft leren kennen. Zij woonde toen in één van de kleinste woningen. Met haar samen is hij in een vierkamerwoning begonnen en nogmaals intern verhuisd naar een vijfkamerwoning vanwege gezinsuitbreiding. De twee dochters Karlijn en Nienke (nu acht en tien jaar oud) zijn beiden geboren en getogen binnen Centraal Wonen. In 2002 werden alle woningen te koop aangeboden door de woningbouwcorporatie. Als je eenmaal huizenbezitter bent veranderd er iets in je benadering van het huis. Je let op zaken die te verbeteren zijn; het wordt in je

gedachten een droomhuis waarvan je langzaam, in fasen, de realisatie probeert te bereiken. Tijdens het gesprek zitten we in de mooi uitgebouwde woonkamer met serre waar vanuit we de tuin en het water in de gaten kunnen houden. In de open keuken met kookeiland worden lekkere taartjes gebakken door de andere gezinsleden.

Het huis is ruim en gastvrij.

Als we later een rondwandeling maken door het project kunnen we de centrale ruimte bewonderen waar de lange tafels feestelijk gedekt zijn. Ik zou zo kunnen mee-eten zelfs. De gastvrouw kookt vaak en graag voor een grote groep. Deze echt grote centrale ruimte is en wordt nu grondig verbouwd, dat is te zien. Maar het weerhoudt niemand om er een leuk feestje van te maken vanavond..

Architect aan huis

Edward vertelt hoe deze centrale ruimte er eerst uitzag en volledig georiënteerd was op het terras en het water = de buitenkant van het project. Omdat de ruimte na negentien jaar wel een facelift kon gebruiken en de kleuterruimte aan de tuinkant niet meer nodig was kon er een geheel nieuwe indeling worden getekend. Edward ontwerpt, bewaakt het proces en de kosten en klust mee. Al maandenlang is er een ploeg mensen elk weekend bezig in de ruimte. Er is nogal wat weggebroken waaronder het podium, de open haard, de oude keuken en de wanden van de

kinderruimte. De vloer, de cv en de bar zijn inmiddels vervangen. De nieuwe keuken is nu aan de tuinkant geplaatst. Er worden nieuwe elektraleidingen aan het plafond bevestigd en pijpen voor een betere ventilatie. Met zo'n grondige verandering ben je wel even bezig. Het is op zich ook weer heel gezellig om zo met zijn allen te werken. Het doet ons denken aan de beginfase van het project.

Het is nu overigens weer tijd voor een adempauze. De belasting voor de mensen is groot. En bovendien: het zijn feest- en vakantie dagen voor iedereen. (kerstmis 2005). Het knappe is dat de verbouwing al ver genoeg gevorderd is om keuken, bar en ruimte intensief te gebruiken. Een goede timing!

Hoe woonde je vroeger?

"Thuis? Daar woonden we nogal op elkaar, want we waren met elf kinderen, echt een katholiek gezin, geregeerd door wat we nu oude normen noemen. Ik was de vijfde in de rij en met nog één broer en één zus een soort buitenbeentje. De anderen volgden de sporen van onze ouders en zijn tamelijk conservatief gebleven. We woonden in Lisse waar ik naar de middelbare school ging, in Leiden de MTS volgde om daarna in Haarlem de HTS te gaan doen. Van huis uit ben ik dus wel gewend om met meer mensen te wonen.

Uit huis

Als derde zoon hoefde ik inmiddels niet meer in dienst en ben ik na de HTS naar Eindhoven verhuisd om daar aan de TU te gaan studeren. Andere vormen van wonen hebben mij altijd geboeid of dat nou wonen in grotten, tentenkampen, campers, caravans, of tot woning verbouwde kerk, fabriek, watertoren, kazerne of school was. Zelf woonde ik in studentenhuizen (vanaf 1967) en mijn afstudeerproject heette "Anders Wonen". Ik was altijd erg getroffen door de mogelijkheden van samen leven, de inventiviteit en creativiteit van de bewoners en de mogelijke meerwaarde die het kon opleveren.

De Kibboetzim

Dat is één van de redenen dat ik tijdens mijn studie Architectuur en Stedenbouw zo'n anderhalf jaar in Israël in meerdere kibboetzim heb gewoond en gewerkt. Ik heb daar grote onderlinge verschillen gezien. Zo was er een kibboets van de eerste generatie met een zeer gedreven en enthousiaste gemeenschap, een grote onderlinge betrokkenheid. Daar hoorde echter wel klein wonen (ca. 8

m2) bij en lang en veel werken. Er was geen rijkdom, geen privé-bezit. Je kan wel zeggen dat er een dwingend idealisme heerste. Er werd daar ook heel direct beslist over zaken en over geld, in rechte lijnen zeg maar, waardoor er veel kon. Dit in tegenstelling tot een ander kibboets van drie generaties oud, waar het over veel meer raderen ging. Daar moest er net als in Nederland over spontane initiatieven of zaken eerst met menigeen overlegd en vergaderd worden. Dit had ik allemaal niet zo verwacht. Benauwend was het te ervaren dat de kibboets continue bewaakt moest worden en bij onheil de volunteers richting bunkers gedirigeerd werden om in te schuilen. Alle mannen en vrouwen moeten drie jaar in dienst waarvan de mannen jaarlijks op herhaling gingen en tot hun vijftigste beschikbaar en oproepbaar moeten blijven, ook al hebben ze hun eigen drukke baan. Dat moet toch erg ontregelend werken in hun leven. Duidelijk was dat de sociale structuur van de gemeenschap geweld werd aangedaan omdat bij oorlogsdreiging de meeste twintig- tot vijftig-jarigen vertrokken waren. Hiernaast bestaat er ook nog een wat minder strenge groep: de Moshaviems. Zij staan privé-bezit wel toe waaronder televisie en een eigen auto. Het zijn net als de kibboetzim woon- en werkgemeenschappen, geheel op zichzelf. Maar ook voor hen geldt diezelfde dienstplicht".

Waar was je eerste CW-woning?

"In Eindhoven was men in 1977 begonnen met een initiatief om Centraal wonen op te zetten. Ik ging toen net m'n afstudeerfase in en verdiepte me in flexibel wonen. Daarmee bedoel ik: optimaal gebruik maken van veranderbare ruimten die afgestemd zijn op de dan geldende behoefte. Een groep van aanstaande bewoners hadden regelmatig overleg met de architect waar ik dan als student bijzat in de rol van toehoorder. Later werd me meer en meer duidelijk dat ik dit een leuke vorm van wonen vond en heb ik me toen als geïnteresseerde bewoner aangemeld. In het Centraal Wonen Lismortel heb ik met veel plezier bijna tien jaar gewoond. Ik ben er trots op dat mijn ideeën over flexibiliteit (schakelbaarheid van ruimtes) binnen dit project gerealiseerd zijn en dat het nog steeds werkt. Omdat ik met Ange wilde samenwonen ben ik naar Centraal Wonen Lelystad verhuisd. Mijn werk hoefde daar niet onder te lijden. Ik had twee anderen een

architectenmaatschap en kon wonen waar ik wilde. De maatschappij heeft o.a. het project Centraal Wonen Deventer opgeleverd. Na m'n verhuizing heb ik nog in Almere vlak bij het gemaal een complex van achttien noodwoningen met schuilkelders omgebouwd tot een prachtig complex, geheel in de vrije sector en gesitueerd direct aan het water. Woningen met een daklijn in de vorm van een meeuw die opstijgt, heel modern. Na dit solistische hoogstandje, het gemis aan sparringpartners en m'n gezinsuitbreiding heb ik m'n architectenbureau opgeheven en ben ik in loondienst getreden bij Woningstichting Nieuw Amsterdam die kort daarna fuseerde met Patrimonium. Als gebiedsmanager was ik eindverantwoordelijke voor de renovatie/nieuwbouw van ca. 3000 woningen in het gebied Kraaiennest - Bijlmermeer. Dat was een drukke tijd met een leuk team. Samen bedachten we een vernieuwingsplan, stelden we het programma van eisen op, en nodigden daarop architecten uit. Het overleg met de bewoners volgde kort daarop. Erg veel verschillende woonvormen heb ik de revue zien passeren waarbij het project Kleiburg m'n paradepaardje was (nu in ontwikkeling). Dit brede overleg met direct betrokkenen gaf een levendige werksfeer en goede resultaten. Na ruim vijf jaar werd er weer gefuseerd en moest ik vanwege m'n gering aantal dienstjaren afvloeien; het was uit met de pret.

Huidige situatie

Dit leidde thuis tot een verschuiving van taken. Mijn vrouw is fulltime gaan werken terwijl ik de zorgtaken voor huis en kinderen overnam. Als freelancer richt ik me nu op het ontwerpen van (ver-)bouwplannen

dan wel het adviseren en begeleiden/ondersteunen van particulier opdrachtgeverschap door individuen of groepen. Die combinatie werkt uitstekend.

Maar ik heb nog veel plannen en genoeg energie om ook in Centraal Wonen of andere woonprojecten te steken. Daarnaast ben ik wel benieuwd naar het nieuwe elan binnen centraal wonen c.q. het leven in een project. Je zou met een aantal mensen kunnen nagaan wat de huidige problemen zijn in diverse projecten of een specifiek project, vervolgens allerlei nieuwe ideeën stroomlijnen en tot voorstellen komen. Dit kan ook het beheer of het gebruik van alternatieve energiebronnen betreffen. Een soort denktank zijn voor anderen. CW Tilburg en CW Lelystad zijn bijvoorbeeld van huur naar koop gegaan terwijl CW Amersfoort vanaf de start een combinatieproject was van huur- en koopwoningen. Wat heeft dat voor het project betekend? Wat is er met de oude waarden gebeurd? In ons project zijn er nog zes bewoners van het eerste uur, wat voor veranderingen hebben zij en wij ondergaan? Kwam dat van buitenaf of ook van onszelf? Wat is de nieuwe waarde? En wat betekent dit voor toekomstige CW-projecten? Kortom, ik zou daarmee wel aan de bel willen trekken en actie ontketenen! Energie genoeg!" Met deze daadkrachtige woorden in de oren en een heerlijk taartje in de hand verlaten we Edward en Lelystad. We hebben hier het laatste woord nog niet over gehoord!

AK/EvdD
December 2005

De Kersentuin – samen wonen in een ecowijk in Leidsche Rijn, een nieuwbouwproject in Utrecht

De laatste jaren worden er op veel plaatsen milieuvriendelijke wijken gebouwd. Soms noemt men ze ecowijken. En het leuke is dat deze buurten ook mensen aantrekken die met andere bewoners samen dingen willen doen. Mensen die voor een duurzaam milieu kiezen stellen 'sociale duurzaamheid' kennelijk ook op prijs. Zo is het ook gegaan met De Kersentuin. In de jaren negentig was er een Centraal Wonen project in oprichting, De Drommedaris, die in het uitbreidingsplan de Leidsche Rijn wilde gaan wonen. Met de bouw, in 2002, van de ecowijk, is er rekening gehouden met het CW-project van 15 woningen. Toen de groep moeite kreeg gegadigden te vinden voor de vijf geplande koopwoningen en de woningbouwvereniging een uiterste datum vaststelde, heeft men van een aparte status en van een aparte gemeenschappelijke ruimte afgezien. Eigenlijk bestaat er dus geen Centraal Wonen meer. Maar die mensen van het eerste uur hebben wel meer contact met elkaar dan met andere bewoners, dankzij de intensieve voorbereidingstijd met vergaderen en samen dingen doen. De voormalige CW-groep heeft zo als katalysator gewerkt voor de sociale samenhang van De Kersentuin...

Wim Groenewoud, poppenmaker, -speler en scheikundeleraar, legt uit hoe De Kersentuin in elkaar zit. Er zijn twee straten in de vlinderwijk, de Atalantahof en de Aureliahof, met totaal ongeveer 90 huishoudens in eengezinswoningen en appartementen. De woningen met tuin hebben een groot gedeelte daarvan afgestaan voor gemeenschappelijk gebruik. Waar de grens loopt met de op dezelfde manier en door dezelfde architect gebouwde huizen is duidelijk te zien

aan de schuttingen om de tuinen! De tuinen van De Kersentuin liggen tussen de huizenrijen in: kruidentuin, kersenboomgaard, speeltuin, meditatie tuin, een prachtig zelfgebouwd amfiteater en een daktuin boven de halfondergrondse parkeergarage. De woningen zijn ruim opgezet, voorzien van zonnecollectoren, vloer- of wandverwarming en hebben een computergestuurd ventilatiesysteem.

lees verder op pagina 8

Aansprakelijkheid van de bestuurder

Besturen van een centraal wonen project is leuk: dagelijks wordt dat door heel veel mensen in het hele land bewezen. Dit artikel kan eraan bijdragen dat je onbezorgd met besturen verder gaat.

Regelmatig krijgen wij bij de LVCW vragen van bestuurders hoe ernstig het risico van persoonlijke aansprakelijkheid genomen moet worden. Bestaat de mogelijkheid dat je persoonlijk wordt aangesproken voor fouten die door het bestuur van je project zijn gemaakt?

Het is niet niks.

Besturen is meestal een klus waarbij bepaalde idealen een rol spelen. De missie van Centraal Wonen is het bevorderen van gemeenschappelijk wonen als een woonvorm waar een aantal maatschappelijke doelstellingen meer kans hebben om tot ontwikkeling te komen. Zoals: ontplooiingskansen voor ieder individu, emancipatie, bewust omgaan met het milieu, solidariteit en sociale rechtvaardigheid. Als bestuurder zet je je daarvoor in. Zonder jullie enthousiasme zou Centraal Wonen niet kunnen bestaan. Een bestuurder investeert veel vrije tijd aan het vergaderen, besturen en regelen. Toch kun je persoonlijk aansprakelijk gesteld worden voor eventuele bestuurlijke missers, ook al oefen je je functie puur als vrijwilliger uit. Het lijkt niet logisch en wij hebben dan ook voor jullie op een rijtje gezet waarop je moet letten om risico's te vermijden.

'Ik wist het niet' kan nooit als argument gebruikt worden.

Wettelijke verplichtingen van bestuursleden

In het handelsregister van de Kamer van Koophandel moeten de juiste namen, voornamen en woonplaatsen ingeschreven worden van de bestuursleden, die tot vertegenwoordiging bevoegd zijn en anderen die daartoe gemachtigd zijn. Dit is belangrijk i.v.m. de aansprakelijkheid en de gebondenheid van de vereniging of stichting als rechtspersoon. Het bestuur is verplicht een 'deugdelijke' boekhouding te voeren. Dat betekent dat de rechten en verplichtingen omtrent de vermogenstoestand van de vereniging of stichting duidelijk moeten zijn. De stukken die bij de boekhouding horen, maar ook de boekhouding zelf, de balans en de staat van baten en lasten moeten gedurende zeven jaar worden bewaard.

Ieder jaar binnen zes maanden na afloop van het boekjaar dient het bestuur het jaarverslag (vereniging) en de jaarrekening (stichting en vereniging), te overleggen. Beide stukken worden ondertekend door de bestuurders; wanneer de ondertekening van een of meer bestuurders ontbreekt, wordt daarvan onder opgave van redenen melding gemaakt. Het kalenderjaar geldt als boekjaar, tenzij de statuten anders bepalen.

Wanneer sprake is van overheids subsidie is het de taak van het bestuur de in de subsidievoorwaarden vervatte aanvullende eisen te bewaken.

Het Nederlandse recht gaat uit van het principe van collegiaal bestuur. Iedere bestuurder heeft zelf de verplichting om na te gaan of de wettelijke eisen vervuld zijn. Je moet in het bezit zijn van de statuten en het huishoudelijk reglement en zelf nakijken of de namen van het bestuur correct in het register van de Kamer van Koophandel staan genoteerd. Ieder bestuurslid moet inzicht hebben in de activiteiten van de medebestuurders.

Gebouwd volgens cascobouw, d.w.z. men kon zelf de indeling bepalen. De bewoners hebben zelf de plannen voor deze wijk gemaakt. Uit hun brochure 'duurzaam wonen in een leefbare buurt': Duurzaam bouwen houdt voor ons een woning en woonomgeving in waarin zo weinig mogelijk beslag wordt gelegd op eindige energiebronnen en op het ecosysteem. Duurzaam wonen betekent dat de omgeving en de voorzieningen uitnodigen om elkaar te ontmoeten en samen te leven. Met het oog op een leefbare toekomst.

Bewonersparticipatie

De Kersentuin heeft een bewonersvereniging en als gemeenschappelijke voorzieningen deelauto's, was- en klusrumtes, een ruim kantoor en een grote ontmoetingsruimte, het projecthuis. Er zijn tal van werkgroepen, een kersentuinkoor en men voetbalt samen in het nabijgelegen park. Voor boodschappen en kleine vrachtjes hebben ze een bakfiets. Men heeft plannen gemaakt om regenwater voor gebruik op te vangen in een groot reservoir in de kruipruimte van ieder woningblok. Voor de (hoge) kosten zou men gebruik kunnen maken van de mobiliteitsprijs die De Kersentuin onlangs heeft gewonnen, van 10.000.- euro, voor hun streven naar 'autoluwheid'.

Gemeenschappelijk Wonen project

Tsja, als je dit allemaal leest kun je je afvragen wat het verschil is met Centraal Wonen. Voor leegkomende huurwoningen mag De Kersentuin zelf nieuwe bewoners voordragen, maar dat is nog niet aan de orde geweest. Dat geldt niet voor de koopwoningen. De woningen zijn bijna allemaal verschillend, en bieden ruimte aan jongeren en ouderen, gezinnen en alleenstaanden, mensen met en zonder handicap. De koopwoningen kunnen worden aangepast en zijn 'levensloopbestendig'. We zullen De Kersentuin dan maar een prachtig gemeenschappelijk wonen project noemen.

HT

Aansprakelijkheid

Gebruik je je gezond verstand als bestuurslid dan kan er vrijwel niets fout gaan. In de praktijk komt het dan ook weinig voor dat het bestuur of een individueel bestuurslid aansprakelijk wordt gesteld. In beginsel rust de verantwoordelijkheid voor de activiteiten bij de vereniging of stichting zelf en kunnen bestuursleden niet persoonlijk aansprakelijk worden gesteld.

De wet maakt een onderscheid tussen interne en externe aansprakelijkheid.

Interne aansprakelijkheid

Wanneer een CW-project nadeel ondervindt van het gevoerde beleid, wanneer sprake is van wanbestuur of onbehoorlijke taakvervulling, kan de stichting of de woonvereniging de bestuurders aansprakelijk stellen. In de wet staat dat bestuurders zich jegens elkaar moeten gedragen naar hetgeen door redelijkheid en billijkheid wordt gevorderd (BW boek 2:8).

Van wanbestuur is sprake wanneer een bestuurder handelt op een manier waarop geen redelijk denkend bestuurder in de gegeven omstandigheden zou handelen of die in strijd is met de statuten of reglementen.

Van onbehoorlijke taakvervulling is bijvoorbeeld sprake wanneer een bestuurder geld uitleent zonder hiervoor een zekerheid in de vorm van een borg of garantie te bedingen. Het vaststellen van interne aansprakelijkheid is in de praktijk overigens niet altijd gemakkelijk. Het project spreekt de betreffende bestuurder aan en moet kunnen bewijzen dat de bestuurder niet redelijk gehandeld heeft, of moet kunnen aantonen dat de schade te wijten is aan het handelen van de bestuurder en niet aan andere oorzaken. Gezien het principe van collegiaal bestuur zijn alle bestuurders dan hoofdelijk aansprakelijk, want je behoort te weten waar je medebestuurders mee bezig zijn.

Externe aansprakelijkheid

Wanneer een groep de verplichtingen tegenover derden niet kan nakomen, is er sprake van externe aansprakelijkheid. De hoofdregel is dat de vereniging of stichting aansprakelijk is; de afwijking kan zijn dat de bestuurder aansprakelijk is wegens onbehoorlijk bestuur. In het register van de Kamer van Koophandel staat welke vertegenwoordigingsbevoegdheid

een bestuurder heeft. Wanneer een bestuurder iets doet waartoe hij of zij niet bevoegd is en de wederpartij lijdt (aantoonbare) schade, kan er sprake zijn van aansprakelijkheid op grond van onrechtmatige daad. Wanneer een verplichting of overeenkomst wordt aangegaan, terwijl de bestuurder wist of **BEHOORDE TE WETEN**, dat het project niet instaat was deze overeenkomst of verplichting na te komen, kan er ook sprake zijn van een onrechtmatige daad. Daaruit zou persoonlijke aansprakelijkheid en dus de verplichting tot schadevergoeding kunnen voortvloeien.

Preventieve maatregelen

- Ken je organisatie;
- Zorg dat de organisatie van de groep voor derden duidelijk is: de financiën, administratie, schriftelijke vastlegging van belangrijke afspraken;
- Zorg voor een kascontrolecommissie die daadwerkelijk en serieus controleert;
- Bij problemen: de overige bestuursleden op de hoogte brengen; zorg dat jouw zienswijze ook duidelijk in de notulen staat.

Deze maatregelen zijn beslist geen teken van wantrouwen naar de bestuurders, het zijn beschermende maatregelen, zodat ieder later kan zeggen dat passende voorzorgen zijn genomen. Wanneer toch nog iets misgaat zijn de bestuurders niet in privé aansprakelijk. Een bestuurder kan zich bovendien disculperen (van schuld zuiveren) als hij bewijst dat de tekortkomingen niet aan hem te wijten

zijn en dat hij niet nalatig is geweest in het treffen van maatregelen om de gevolgen daarvan af te wenden.

Verzekeringen

Een privé WA- of rechtsbijstandverzekering dekt geen schade die het gevolg is van jouw functioneren als bestuurder. Er bestaan wel verzekeringen die je privé-vermogen beschermen tegen onbehoorlijke taakvervulling of onzorgvuldig handelen tegenover derden, maar die dekken geen aanspraken tegen bestuurders die opzettelijk onrechtmatig of malafide handelen.

Bovendien zijn deze verzekeringen duur.

Tot slot

Alleen wanneer de overtreding zeer ernstig is en de betrokken bestuurder een ernstig verwijt kan worden gemaakt, kan zij of hij aansprakelijk gesteld worden voor de veroorzaakte schade. Voor 'simpele vergissingen' zal een bestuurder in beginsel niet aansprakelijk zijn, tenzij sprake is van verwijtbare nalatigheid of als de vergissing aan de bestuurder op grond van haar of zijn specifieke kennis of vaardigheden toegerekend kan worden.

Neem tijdens een bestuursvergadering eens tijd voor een inventarisatie. Bespreek waar en in welke vorm (persoonlijke) risico's worden gelopen, hoe groot dit risico is en of de kosten van een verzekering opwegen tegen de risico's.

FK/HT

hier komt nog
een foto of
plaatje
nognaar op
zoek

De Verandering en CPO

Organisatieadviesbureau De Verandering werkt met allerlei vormen van Collectief Particulier Opdrachtgeverschap. Bij veel projecten ligt de nadruk op bijzondere doelstellingen als onderlinge zorg of sociale of ecologische duurzaamheid. De Verandering begeleidt zowel nieuwbouw als projecten waarin bestaande panden voor nieuw gebruik geschikt worden gemaakt.

Op zich is particulier opdrachtgeverschap niets nieuws. Wel nieuw is de aandacht voor particulier opdrachtgeverschap voor lagere inkomens en voor groepen opdrachtgevers. Particulier opdrachtgeverschap vraagt veel van de opdrachtgever: in feite neemt hij in het ontwikkelingsproces de rol van projectontwikkelaar op zich. Ondersteuning door een onafhankelijke partij is in dit vaak complexe proces geen overbodige luxe. De Verandering biedt die ondersteuning, enerzijds bij de ontwikkeling en realisatie van de fysieke architectuur van projecten, anderzijds - en zeker even belangrijk! - in de begeleiding van sociale processen, het vormgeven van juridische structuren en het

ontwikkelen van financiële modellen.

In praktische zin geeft De Verandering advies en begeleiding bij onder meer het opstellen van een haalbaarheidsonderzoek en bij het traject van financiering, aankoop en (ver)bouw, met tevens als doel de kosten laag te houden. Effectief omgaan met het inschakelen van benodigde disciplines en externe adviseurs levert doorgaans aanzienlijke besparingen in de planontwikkeling en de realisatie op. De Verandering levert ondersteuning die in de eerste plaats gericht is op het versterken van de rol van de (collectief particulier) opdrachtgever. In de afgelopen jaren heeft De Verandering over het hele land verspreid ruim honderd projecten begeleid, zowel in stedelijke gebieden als buiten de stad.

v.o.f. De Verandering
Lauwerecht 55
3515 GN Utrecht
t 030 272 16 60
f 030 272 15 32
www.deverandering.com

voor meer informatie: Marieke van Ouwkerk
marieke@solidair.nl
of 06 26 154 503

Bewoners bouwen: sneller en goedkoper!

Het lijkt een onvergelijkbaar succesverhaal: je laat mensen hun eigen huizen bouwen, en dat leidt niet alleen tot goedkopere, snel en goed gebouwde huizen die aansluiten bij hun wensen, maar ook tot bewoners met een grote betrokkenheid bij hun woning en buurt. Tijdens een congres in november vorig jaar, georganiseerd door de Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting, kwamen mensen uit allerlei disciplines aan het woord, die allen bezig zijn met collectieve vormen van opdrachtgeverschap.

Dit collectieve opdrachtgeverschap is erop gericht de zeggenschap van mensen over hun eigen woning en woonomgeving te vergroten, terwijl tegelijkertijd de schaalvoordelen van grotere bouwprojecten gehandhaafd blijven. De SEV richt zich met name op twee varianten: bij collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO) worden door bewoners gezamenlijke beslissingen genomen (veel vrijheid, collectief bepalen); mede-opdrachtgeverschap verdeelt keuzemogelijkheden en bevoegdheden tussen de toekomstige bewoners en de ontwikkelende partijen (woningbouwvereniging, projectontwikkelaar, e.d.). Deze vorm zit tussen collectief particulier opdrachtgeverschap en consumentgerichte projectontwikkeling (standaardwoningen met keuzemogelijkheden; beperkte vrijheid, individueel bepalen) in.

De resultaten van een eerste onderzoek naar elf collectief gerealiseerde projecten zijn spectaculair: de stichtingskosten liggen zo'n 20 tot 40 procent onder de marktwaarde. Voor een groot deel is dit het gevolg van het ontbreken van de tussenkomst van een ontwikkelende partij, en daarmee van diens algemene kosten en winst- en risicomarge. Daarnaast worden besparingen bereikt door de

investering van tijd door de toekomstige bewoners en soms ook door een gedeelte van het project in zelfwerkzaamheid uit te voeren. De ontwikkelings- en bouwtijd van deze projecten is tenminste vergelijkbaar met die van reguliere projecten.

Wanneer je dit alles hoort begrijp je niet waarom er niet veel meer in collectief particulier opdrachtgeverschap wordt gebouwd. Een aantal factoren, met name op het gebied van het verkrijgen van grond en van voorfinanciering, bemoeilijkt een grootschalige productie van collectief ontwikkelde projecten nog enigszins. De SEV doet op dit moment een studie naar de mogelijkheden tot het oprichten van een ontwikkelcoöperatie, die hierin een rol zou kunnen gaan spelen. Daarnaast heerst er bij sommige gemeentebestuurders een duidelijke scepsis over particulier opdrachtgeverschap in het algemeen. Juist de angst voor 'welstandsloze toestanden' die hier deel van uitmaakt is echter bij de collectieve projecten volledig misplaatst.

[bijschrift foto: het Wallisblok in Spangen, Rotterdam, CPO in een bestaand pand]

Marieke van Ouwerkerk

LOGEERNETWERK VOOR LVCW LEDEN

De aangeboden logeermogelijkheden zijn bedoeld voor inwoners van CW (en andere aanverwante woonprojecten) Willekeurige lezers van die blad die een goedkoop vakantie adresje zoeken moeten wij helaas teleurstellen!

We hebben besloten de prijzen te verwijderen. Van vele waren ze niet meer up to date of zelfs nog in guldens. Wijzigingen doorgeven aan gewoonanders@e-lois.net

CW-Woonvorm van de Toekomst, Amersfoort: Drie 2 persoons kamers, kookgelegenheid aanwezig, zelf linnengoed meenemen. Reserveren bij Fien Bardoel, Hof der Toekomst 45, 3823HX Amersfoort, tel. 033 4564015

CW-'t Vierschaar, Apeldoorn: Een kamer met 2 eenpersoons bedden. Eventueel ledikantje. Een kamer met 1 persoons bed. Douche, wastafel met mogelijkheid om te koken. Reserveren bij Corrine Hoornaar, Magistratenveld 607, 7327 LK Apeldoorn, tel. 055 53338779 of Geesje Tiemens, Magistratenveld 611, 7327 LK Apeldoorn, tel. 055 5342415

CW-Drielandenhuis, Haarlem: Drie 2 persoons logeerkamers, waarvan 1 met kinderbed. Douche en toilet aanwezig, geen kookgelegenheid. Linnengoed (o.m. dekbedhoes) zelf meenemen. Schriftelijk afspreken. Drielandenhoek 6 2034 LV Haarlem.

CW-Romolenpolder, Haarlem: 1 kamer, toilet, wastafel 2 eenpersoons bedden en een kinderbedje. Lakens en handdoeken zelf meebrengen. Reserveren alleen schriftelijk. Venkelstraat 25, 2034 MT Haarlem.

CW-Katerstraat, Den Haag: 1 appartement met 2 eenpersoons bedden, badkamer, keuken. Linnengoed zelf meenemen. Maximaal verblijf 2 weken. Juni t/m augustus en 15 december tot 15 januari uitsluitend intern gebruik. Contactpersonen: Annet Rintjema Tel. 070 3647670

CW-Hilversum: Drie logeerkamers eerste verdieping, met elk hun eigen opgang, douche en toilet. 2 bedden per kamer. Gebruik keuken in overleg. Contactpersoon: Coby Goorhuis, tel. 035 6933446

CW-De Heerd, Groningen: 1 groot en 1 klein, met elk hun eigen ingang, en badkamer met lighbad. Waterkoker, koffiezetmogelijkheid. Koken eventueel in overleg in een klusterkeuken. Huur laken pakket 2,50 pp Afspraken via Saskia Nieboer, Bentismaheerd 10, 9736 EA Groningen tel. 050 5424688

CW-Circa Leeuwarden: Kamer met douche en wc, een 2 persoonskamer, losse matras en eventueel kinderbedje. Contactpersoon Jacobien Lugtenborg tel. 058 2133693 of Bram Arnold 058 2513626

CW-Opaalstraat, Nijmegen: Een logeerkamer met 2 bedden en sanitaire voorziening. Van tevoren aanmelden bij Inge Koning, Opaalstraat 250, 6534 XP Nijmegen tel. 024 3560536

De Nesse, Rotterdam-Noordoost: logeerkamer met twee bedden. Eventueel extra matras en kinderbedje. Op de kamer is een wastafel. Gebruik van douche en toilet. Koffie / thee in gemeenschappelijke keuken. Ligt bij LAW 6-1. Contactpersoon: Bram de Knecht 010 – 222 0 132. B.g.g. 010 – 222 0 130. E-mailadres: logeer@de-nesse.nl

CW-de Banier, Rotterdam: Logeerruimte voor twee personen + opklapbed. Douche en toilet aanwezig. Linnengoed aanwezig, behalve handdoeken. Afspraken: Peter Noordmans, Paap-Diekstraat 6, 3032 SV Rotterdam, tel. 010 4666467

CW-De Pionier, Vlaardingen: Logeerruimte voor twee personen en gemeenschappelijke keuken met koffie en thee faciliteiten. Linnengoed en dekbedden aanwezig. Douche bij contact persoon. Van tevoren reserveren bij Martin van den Boogardt, Karel Doormanhof 8, 3134 CW Vlaardingen, tel. 010 ????????

CW-Westervoort: Nabij Arnhem en Veluwezoom. 1 logeerkamer met 2 eenpersoonsbedden en kinderbedje. Douche en toilet aanwezig. Lakens en handdoeken zelf meenemen. Afspraak via Marianne Rosendahl, Lange Griet 34, 6932 MG Westervoort tel. 026 3117261

C.W.-Zwolle: 1 logeerkamer met 2 1 persoons bedden. 1 logeerkamer met 1 twee persoons bed .1 logeerkamer met 1persoons bed. Douche, sauna en toilet aanwezig. Geen kookgelegenheid. Lakens en handdoeken zelf meebrengen. Afspraken: Paulus, Rijnlaan 231, 8032 MZ Zwolle tel. 038 4536945 of paulus@ligfiets.net

VERENIGING ECODORP

Ecodorpen

In de westerse wereld heerst bij veel mensen, ondanks alle rijkdom en technologische verworvenheden, onvrede en ongerustheid over onze manier van leven. Onvrede over de stress die het moderne leven met zich meebrengt, het verloren gaan van sociale samenhang en de overwaardering van ratio en materiële rijkdom. Een groot aantal mensen is bezorgd over de manier waarop er met de natuur, het milieu en ook met mensen in onze maatschappij wordt omgegaan. Er is in deze tijd een toenemend inzicht in de wezenlijke aard van het menszijn. Door studie, bewustwording en persoonlijke groei hebben velen een andere kijk op het leven gekregen en zijn op zoek naar een levenswijze die daar beter bij past. Een groeiend aantal mensen wordt zich van hun onderlinge verbondenheid en de band met de natuur bewust. Velen verlangen daarom naar een omgeving waar mensen in harmonie met zichzelf, elkaar en de natuur kunnen leven.

In de hele wereld zijn de afgelopen tientallen jaren initiatieven genomen om gemeenschappen te creëren waarin het bovenstaande op geheel eigen wijze wordt ontwikkeld. Deze gemeenschappen staan bekend als Ecodorpen (Ecovillages). Inmiddels bestaan er honderden van dergelijke gemeenschappen variërend in grootte van enkele tientallen tot duizenden personen. Deze zijn zowel in landelijk als in stedelijk gebied gelegen. Enkele van de grootste en bekendste Ecovillages zijn: Findhorn in Schotland, Lebensgarten in Duitsland, Damanhur in Italië, Crystal Waters in Australië, the Farm in Amerika en Auroville in India. (1)

In Nederland hebben we nog geen Ecodorp. Wel zijn enkele kenmerken van een ecodorp terug te vinden in bijvoorbeeld de ecologische wijk EVA Lanxmeer in Culemborg, in project Het Carré in Delfgauw, in woonwerkgemeenschap De Vlierhof vlak over de grens bij Nijmegen en in project in opbouw Hof van Heden in Hoogvliet.

Vereniging Ecodorp

Het verlangen naar een harmonische leefomgeving leeft ook in Nederland onder velen. Een groep enthousiaste mensen heeft in 1999 samen met de

stichting MW2 het initiatief genomen een ecodorp in Nederland te ontwikkelen. De uitgangspunten zijn spiritualiteit, gemeenschapsvorming en ecologie. Er bestaat geen standaardconcept voor een Ecodorp. De invulling van deze pijlers staat open ter inspiratie aan de mensen die

willen samen leven, wonen en werken.

De Vereniging Ecodorp functioneert op dit moment als een nationaal netwerk en belangenbehartiger. Een ontmoetingsplaats voor mensen met gelijkgestemde idealen. Er is een

website, er wordt een nieuwsbrief uitgegeven en er vinden regelmatig dagen en weekenden plaats. Naast inspiratie en uitwisseling, zijn de ontmoetingen een onderdeel van de gemeenschapsvorming. Ook worden lokaties bekeken en beoordeeld op geschiktheid. Het uiteindelijk doel is een Ecodorp waar bij voorkeur een paar honderd mensen kunnen wonen. Maar ook als er een kleiner initiatief van de grond komt, kan er overlegd worden over de mogelijkheden van begeleiding in het proces naar realisatie.

Op dit moment is er een bestuur, een webmaster, een activiteiten- en een lokatiewerkgroep. Om de werkgroepen uit te breiden en de basiswerkzaamheden goed uit te kunnen voeren, zijn mensen die zich herkennen in de idealen en tijd en zin hebben om actief mee te helpen, altijd welkom.

Meer informatie kun je vinden op/bij www.ecodorp.nl
info@ecodorp.nl .
Vereniging Ecodorp,
Postbus 932
3160 AC Rhooen
010-472 32 42.

De genoemde projecten kun je o.a. vinden op/via:
www.vlierhof.nl
www.eva-lanxmeer.nl
www.gen-europa.org

www.findhorn.org
www.intentionalcommunity.nl/hvhv

Caroline Verhoeven / Jacqueline Vader

uit Ecodorp Nederland, Visie en Uitgangspunten, p.3

WOONGROEPEN WINKELS

Amsterdam

ASW (Amsterdams Steunpunt Wonen)
Nieuwe-zijds Voorburgwal 32, 1012 RZ Amsterdam
tel. 020-5230130

Groningen

Steunpunt Huren Groningen
Naberpassage 17, 9712 JV Groningen
tel. 050 3141349 fax. 050 312614
e-mail cees@steunpunthuren.nl www.steunpunthuren.nl

Leeuwarden

PEL/KKW (koordinatiepunt kollektief wonen)
postbus 939, 8901 BG Leeuwarden
tel. 058 2671636

Leiden

Informatiepunt gemeenschappelijk wonen
P/A CW Leiden & omg.
postbus 730, 2300 AS Leiden
tel. 071 5121554

Rotterdam

Woongroepenwinkel Rotterdam
Overblaak 94, 3011 MH Rotterdam
geopend dinsdag en donderdag 14.00-16.00
tel. 010 4674495 fax. 010 2652706
e-mail info@woongroepenwinkel.nl www.woongroepenwinkel.nl

Tilburg

Federatie v. woonverenigingen tilburg
van bijlandstraat 65, 5046 MB tilburg tel.013 5350479

DIVERSEN

Amsterdam

St. MW2 Sarphatikade 7, 1017 WV Amsterdam tel. 020 5312091
e-mail mw2@ecodorp.nl www.ecodorp.nl

Driebergen

Elim
(informatie diverse christelijke woonwerkgemeenschappen i/h
land)
Bergweg 7, 3941 RA Doorn tel. 0343 417064

Den Bosch

Het Verband/De Maalstroom (Federatie van o.a.
woonwerkprojecten)
Begijnenstraat 34, 6511WP Nijmegen tel. 024 32317810

Utrecht

De Verandering
Lauwerecht 55, 3515 GN Utrecht
www.deverandering.com

LVGO (landelijke vereniging groepswonen ouderen)

Korte Elisabethstraat 13, 3511 JG Utrecht
tel. 030 2318222 (9.30-13.00 uur)
bezoek na telefonisch afspraak.
e-mail lvgo@planet.nl
Publicatie: Oud&Wijs (6x per jaar)

SEV (Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting)
Postbus 1878, 3000 BW Rotterdam tel. 010 4130935
Publicatie "Het Experiment" (4x per jaar, gratis)

Huis in egen Hand

Kapel straat 42, 4817 NZ Breda tel.076 5811740

Nederlandse Woonbond

Nieuwe Achtergracht 17, 1018 XV Amsterdam
tel. 020 5517700 fax. 020 5517799
e-mail info@woonbond.nl
publicaties Huurwijzer En Woonbondig

Laagland Advies

Heiligenbergweg 113, 3816 AJ Amersfoort
tel. 033 4724224 fax. 033 4751496

Ministerie van VROM

Postbus 30942, 2500GX Den Haag tel. 070 3393939
distributie centrum Leiden tel.071 352500

Ministerie van VWS (volksgezondheid, welzijn en sport)

postbus 5406, 2280 HK Rijswijk tel.070 3407911

Notaristelefoon (alg. info kopen huis enz.)

tel.0703469393

RAVO (Raad voor de Volkshuisvesting)

postbus 30946, 2500 GX Den Haag tel.070 3738888

Stichting STUT consult

Dominicanen straat 107, 6521 KB Nijmegen
tel.024 32422474 10.00-16.00
e-mail info @stut-consult.nl www.stut-consult.nl

Steunpunt Leefgemeenschappen Nederland

leefgemeenschappen@worldonline.nl

Voorlichtingscentra

Betreffende o.a. bouwen & wonen

De kleine Aarde

postbus 151, 5280 AD Boxtel tel. 0411 684921 fax. 0411 683407
publicatie De Kleine Aarde (4x per jaar)

Ecolonia

Vuurlaan 15, 2408 NA Alpen ad Rijn tel. 0172 491199

VIBA Expo

postbus 772, 5201AT Den Bosch tel. 073 6216943

Koepel van Woningbouwverenigingen

AEDES vereniging van woning corporaties

Olympia 1, 1213 NS Hilversum
postbus 11, 1200 AP Hilversum
tel 035 6268200

VERENIGINGSBURO LVCW

Korte Elisabethstraat 13
3511 JG Utrecht (Bezoek alleen na afspraak)

tel.030 2612585
Postgiro 2015796.

internet: www.lvcw.nl

e-mail: info@lvcw.nl

Discussie- of mailinglijst@lvcw.nl

LIDMAATSCHAP

Projecten kunnen collectief lid worden van de LVCW voor 5,- per huishouden per jaar. Iedere groepsdeelnemer heeft dezelfde rechten als een individueel LVCW-lid.

Het individuele lidmaatschap (incl. abonnement op "Gewoon Anders") kost 11.50 per jaar.

Het lidmaatschap voor initiatiefgroepen kost 2,50 per huishouden. Startende groepen kunnen, voordat ze lid worden, een informatiepakket aanvragen.

Voor woongroepzoekenden zijn er 'vacatures' in de projecten op de internetsite van de LVCW te vinden: www.woongroep.net

BESTUUR

Voorzitter
Flip Krabbendam, Delft

Penningmeester
Gerard Koning, Groningen

Secretariaat
Thea Bekkers, Breda
Hanneke Verdonk, Purmerend

Lid
Peter Bakker, Eindhoven, webmaster en bestuurslid Federatie Gemeenschappelijk Wonen

Lid
Anna Dijkhuis, bestuurslid Federatie Gemeenschappelijk wonen

Kijk voor meer informatie en adressen op www.lvcw.nl

AANGESLOTEN CW PROJECTEN

De codes tussen haken:

Nb=Nieuwbouw, Ob=Oudbouw, H=Huurwoningen, K=Koopwoningen, HK=Huur- en koopwoningen. Het getal geeft het aantal woningen aan (i.p.v. een getal kan er ook de aanduiding "**Wg**"=Woongroep staan). Jaartal is startjaar van project. Projecten aangeduid met* zijn in voorbereiding. Wijzigen graag doorgeven aan info@lvcw.nl

Alkmaar

C.W. De Rups [Nb H 9 1983]
Harpoenstraat 1, 1825 LD, Alkmaar
info: Wim Grapendaal, tel: 072-5618482
email: grap.wit@hccnet.nl

C.W. De Regenboog [Nb H 40 1986]
Elzasstraat 39, 1827 BV, Alkmaar, tel. 072-5620770
info: Gerard Eggerding, tel: 072-5629444
email: gerardeggerding@freeler.nl

Alphen a/d Rijn

C.W. Alphen a/d Rijn [Nb H 30 1995]
Zeelandstraat 26, 2408 GJ, Alphen a/d Rijn
info: Annemarie Kooy, tel: 0172-495244
email: a.kooij@hetnet.nl

Amersfoort

C.W. Het Hallehuis [Nb H 33 1984]
Sandenburg 20, 3813 LX, Amersfoort, tel. 033-4805668/4621899
info: Antoon Grunefeld, tel: 033-4808494
website: www.hallehuis.net, email: info@hallehuis.net

C.W. Woonvorm van de Toekomst [Nb HK 61 1993]
Hof der Toekomst 29, 3823 HX, Amersfoort, tel. 033-4564015/4570233
info: tel: woonruimte: 033-4562778/4563005/4559282
website: www.wvdt.nl, email: fbardoel@uwnet.nl

Amstelveen

C.W. Amstelveen [Nb H 36 1993]
Suze Groeneweglaan 69, 1183 EK, Amstelveen, tel. 020-4560254
info: J. Kenter, tel: 020-3457917
website: home.zonnet.nl/cw.amstelveen/

Apeldoorn

C.W. 't Vierschaar [Nb H 25 1984]
Magistratenveld 613, 7327 LK, Apeldoorn, tel. 055-5415569
info: Monique Kapel, tel: 055-5331986
website: www.cwapeldoorn.nl, email: info@cwapeldoorn.nl

Breda

C.W. Het Aardrijk [Nb H 52 1988]
Aardrijk 103 A, 4824 BT, Breda, tel. 076-424207
info: Kees Bekkers, tel: 076-5424846
website: www.aardrijk.nl, email: info@aardrijk.nl

Capelle a/d IJssel

C.W. De Bonvivant [Nb H 50 1990]
Bonnevanten 45, 2907 NA, Capelle a/d IJssel, tel. 010-4519907
info: Jacqueline Stoele
website: bonvivant.op.het.net, email: info@bonvivant.cistron.nl

Delft

C.W. Delft [Nb H 80 1981]
Fuutlaan 166, 2623 MS, Delft, tel. 015-2617724
info: Rosa Verhoeff, tel: 015-2577729
website: www.cwdelft.nl, email: info@cwdelft.nl

Den Haag

C.W. Katerstraat [Nb H 31 1986]
Katerstraat 41, 2512 CD, Den Haag
info: Paula Vlietstra, tel: 070-3646581
website: www.cw-katerstraat.nl, email: info@cw-katerstraat.nl

C.W. Houtwijk [Nb H 49 1984]
Albert Schweitzerlaan 24 B, 2552 PK, Den Haag
info: Dientje van Tilburg, tel: 070-3972329
website: www.cwhoutwijk.nl, email: info@cwhoutwijk.nl

Deventer

V.E.G.W.D. 'Het Zandgoed' [Nb K 10]
Lange Zandstraat 191, 7412 CG, Deventer
info: Marjolein Fransen, tel: 0570-615695
C.W. Deventer [Nb H 32]
J.D. Huibersstraat 10, 7412 JR, Deventer
info: Maria Karsten, tel: 0570-610406
website: www.centraal-wonen-deventer.nl

Driebergen

*E.C.W.D. Ecologisch C.W. Driebergen [20]
Bosstraat 33, 3971 XA, Driebergen, tel. 0343-521348
info: Mine de Ranitz email: ecwd@hetnet.nl

Eindhoven

C.W. Strijp [Nb H 21]
St. Severusstraat 26L, 5616 NZ, Eindhoven
website: www.cws.lvcw.nl, email: info@cws.lvcw.nl

C.W. Lismortel [Nb H 62 1983]
Tourslaan 18, 5627 KX, Eindhoven
info: Mattie Wethlij, tel: 040-2426833
website: www.cwl.lvcw.nl, email: info@cwl.antenna.nl

Enschede

*C.W. Enschede [H]
Lippenkerkstraat 167, 7511 CX, Enschede, tel. 053-4319871

Haarlem

C.W. Drielandenhuis [Nb H 39 1986]
Drielandenhoek 6, 2034 LV, Haarlem, tel. 023-5364783
website: oege.ie.hva.nl/~appers02/cw.html, email: drielandenhuis7@zonnet.nl

C.W. Romolenpolder [Nb 47 1992]
Venkelstraat 25, 2034 MT, Haarlem, tel. 023-5365198
website: www.cw-romolenpolder.tmfweb.nl, email: info@cw-romolenpolder.tmfweb.nl

Heemskerk

C.W. Heemshof [K 6 1977]
Oosterweg 2 C, 1968 KN, Heemskerk
info: Lambert Koppers, tel: 0251-245265
email: lkoppers@hotmail.com

Hilversum

C.W. de Meent [Nb H 50 1977]
Wandelmeent 42, 1218 CP, Hilversum
info: Judith Kortland, tel: 035-6919401
email: jxkortland@chello.nl

Hoorn

C.W. Aurijn [Nb H 9 1987]
Roodborstje 8, 1628 CT, Hoorn, tel. 02290-49782
info: Marjo Goedhart, tel: 0229-244895

Huis Ter Heide

C.W. Dinslo [Nb H 23]
K. Alfrinkhof 39, 3712 DD, Huis Ter Heide

Kerkrade

C.W. Kerkrade [Nb H 8 1988]
Vinkerstraat 98, 6464 GM, Kerkrade, tel. 045-5455428

Leeuwarden

C.W. Circa [Nb H 7 1988]
Schoolstraat 9 - F, 8911 BH, Leeuwarden
info: tel: 058-2513626
email: a.arnold@chello.nl

Leiden

C.W. de stadsOase [Nb H 37 1986]
Gortestraat 37, 2311 MS, Leiden

C.W. Stevenshof [Nb H 15 1988]

Joke Smitstraat 22, 2331 MA, Leiden
info: Myriam Landard, tel: 071-5321134
website:
home.hccnet.nl/hsmi.5/cwstevenshof,
email:heuvn@nhn.leiden.univ.nl

Maastricht

*C.W. Maastricht [Nb 12 2004]
info: Han de Jong, Vinkerstraat 104, 6464 GM Kerkrade, tel: 045-5455428
email: handejong@hetnet.nl

Nieuwegein

G.W. Nieuwegein [Nb H 160 1982]
Bedumerschans 2, 3432 TC, Nieuwegein,
tel. 030-6060985
website: gwwebsite.com, email:
wiscie@gwwebsite.com

Nijmegen

De Raat, vereniging voor centraal wonen
p/a Kastanjehof 31, 6533 BX, Nijmegen
info: Teun Stekelenburg, tel: 024-3567249
email: teunvanstekelenburg@zonnet.nl

C.W. Kastanjehof [Nb 65]

Kastanjehof 46, 6533 BX, Nijmegen
website: home.hetnet.nl/~cwpk, email:
cwpk@chello.nl

C.W. Opaalstraat [Nb H 49]

Opaalstraat 188, 6534 XP, Nijmegen, tel. 024-3555460
website: home.hccnet.nl/karel.sauer

Oegstgeest

C.W. Anna Bijns Hof [Nb HK 13 1987]
Anna Bijnsplantsoen 1, 2343 JT,
Oegstgeest, tel. 071-173622

Purmerend

W.K. Purmerend [Nb HK 71 1985]
Postbus 262, 1440 AG, Purmerend, tel. 0299-435245
info: Tjitske Hiemstra, tel: 0299-426389
website: www.woonkollektiefpurmerend.nl,
email: wkp.info@freeler.nl

Riemst-Membruggen

*Vierkantshoeve [5]
Dorpsstraat 79, B-3770, Riemst-Membruggen
info: tel: 0032-12 747988

Rotterdam

C.W. De Banier [Nb H 52 1980]
Banierstraat 2 A, 3032 PH, Rotterdam, tel. 010-4666535
info: Borut Kocar, tel: 010-2650082

Spijkensisse

C.W. Spijkenisse [Nb H 24 1981]
Toekanshoek 6, 3201 PJ, Spijkenisse, tel. 0181-611278

Tilburg

C.W. De Meenthe [Nb K 20 1981]
De Meenthe 20, 5012 TH, Tilburg, tel. 013-555654
Woonvereniging Stationsstraat 32 [K]
Stationsstraat 32, 5038 ED, Tilburg, tel. 013-350218

Utrecht

C.W. Klopvaart [Nb H 80 1984]
Cubadreef 4 - J, 3563 HH, Utrecht, tel. 030-2630401
website: www.klopvaart.nl

Vlaardingen

C.W. De Pionier [Nb H 24 1987]
Karel Doormanhof GR, 3134 CW, Vlaardingen, tel. 010-4341772
website: www.centraalwonen.org, email:
c.vanderhout@softhome.net

Voorburg

C.W. Voorburg [Nb H 31 1988]
Veurselaan 65, 2272 AP, Voorburg
website: www.cwvoorburg.nl, email:
info@cwvoorburg.nl

Wageningen

C.W. Het Punt [Nb H 46 1985]
Leeuweriksweide 144, 6708 LN, Wageningen
C.W. 't Binnenveld [Nb H 39 1990]
Joh. Buziaustraaf 59, 6708 NR, Wageningen, tel. 0317-422677

Westervoort

C.W. Westervoort [Nb H 26 1985]
Lange Griet 42, 6932 MG, Westervoort, tel. 026-3115383
website: www.lvcw.nl/cwwoort, email:
cwwestervoort@hotmail.com

Zaandam

C.W. I Zaandam [Nb H 11 1985]
Ds. M.L. Kingweg 232, 1504 DH, Zaandam
info: Mira Jongejan, tel: 075-6141812

Zutphen

*Woonderij Eos [Nb]
M. Klompélaan 32, 7207 KA, Zutphen

Zwolle

C.W. Zwolle [Nb H 35 1985]
Rijnlaan 217, 8032 MX, Zwolle
website: www.lvcw.nl/cwzwolle

DOELSTELLINGEN LVCW

De LVCW heeft tot doel de belangen van het gemeenschappelijk wonen, waar mogelijk, te behartigen. Dat gebeurt door:

- het geven van algemene en specifieke informatie aan groepen en andere belangstellenden

- het o.a. via consulenten, bieden van ondersteuning aan initiatief- en al samenwonende groepen

- het bevorderen van informatie-uitwisseling tussen groepen en andere instellingen

- het verder bekendheid geven aan deze woonvorm

Centraal Wonen is een woonvorm waarbij:

De bewoners elkaar vrijwillig hebben gekozen om op basis van gelijke rechten en plichten zonder leiding of zeggenschap van buitenaf met elkaar in onderlinge betrokkenheid te wonen. En niet anders dan volgens algemeen geldende regelgeving, op een door henzelf gekozen wijze invulling geven aan het uitgangspunt van respect voor de gewenste mate van zelfstandigheid van de deelnemende huishoudens.

De LVCW ziet gemeenschappelijk wonen als een woonvorm, waar een aantal maatschappelijke doelstellingen meer kans van slagen hebben. Te denken valt aan:

-de ontplooiing van het individu
-emancipatie en solidariteit
-het bewust omgaan met het milieu
-het streven naar een sociaal rechtvaardige samenleving

De LVCW wil zich inzetten voor alle woonvormen (gemeenschappelijk-/groeps-/centraal wonen), die zich in bovengenoemde definitie kunnen vinden.

Landelijke Vereniging Centraal Wonen
Korte Elisabethstraat 13
3511 JG Utrecht
telefoon: 030-2612585

